

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ, А ПРЕМА ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА НЕДЕЉНО. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СТРУЧНИ ДЕО

О ИСТУПИМА ¹⁾

ОД

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

V. Истуи из § 334 к. з. — „Да се казни у новцу од десет до тридесет талира или затвором до тридесет дана, вели се у овом §, онај, који отровне ствари и лекове без дозволења полицијске власти држи и продаје“.

а) ¹⁾ Радња се састоји у држању или продаји отровних ствари или лекова:

(1) Под отровом се има разумети свака материја, која хемијским путем дејствује на људско тело тако, да и у малим количинама може проузроковати смрт. В. о томе Посебни Део § 17 I 2 а.

(2) Под леком се имају разумети сва средства, која се сматрају као лек.

α) Без значаја је дакле, да ли она дејствују хемијским или механичким путем.²⁾

β) Без значаја је такође, да ли она заиста дејствују лековито или су у ствари без таквог дејства.³⁾

γ) Без значаја је, да ли служе као лек за људе или за животиње.

(3) Под држањем отрова или лекова има се наравно разумети држање истих ради продаје публици. Није дакле потребно, да се лекови или отровне ствари држе на каквом месту публици приступачном, нити у опште да се намера продаје споља може познати.⁴⁾

(4) Пошто се вели само „продаје“, то се овде не могу подвести остали случајеви отуђења.⁵⁾

²⁾ Радња је протививарна, кад се врши „без дозволења полицијске власти“.

б) *Кривац*

¹⁾ *Извршилац* је сваки онај, који нема одобрења.

²⁾ *Виност* није потребна.

в) *Казна*.

Поред казне прописано је, да ће се отровне ствари и лекови одузети и продати за рачун државне касе.

VI. Истуи из § 334 а к. з. — „Онај, коме је од полицијске власти лечење забрањено, вели се у овом §, ако спољне или унутарње болести ипак лечи, да се казни затвором од једног до десет дана“.

а) ¹⁾ Радња се састоји дакле у лечењу болести од стране онога, коме је лечење било одобрено од надлежне власти.

(1) Овде не спада дакле случај лечења од стране лица, којима није одобрено лечење. Против њих су прописане казне у Закону о уређењу санитарске струке од 1881 год.¹⁾

(2) Без значаја је, каква се болест лечи, и да ли је предмет лечења човек или каква домаћа животиња.

²⁾ Радња је протививарна онда, кад се врши од лица, коме је лечење забрањено од полицијске власти.

б) *Кривац*.

¹⁾ *Извршилац* може бити само лице, које је имало одобрење за лечење.

²⁾ *Виност* није потребна.

VII. Истуи из § 335 к. з. — „Да се казни, вели се у овом §, у новцу до десет талира:

1. Ко у води рибу трује, као и онај, који кварну у трулеж прелазећу или тровану рибу продаје“.

а) Радња се састоји дакле:

¹⁾ У тровању рибе у води. Тровање рибе се има узети да постоји, чим је у воду, где се рибе налазе, бачена каква материја, која је у стању да отрује рибе, т. ј. чија употреба може да проузрокује смрт рибе. Није дакле потребно, да је која риба заиста отрована.

²⁾ Или у продаји рибе отроване или кварне рибе, која је почела да прелази у трулеж.

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

в) *Казна*.

¹⁾ Тровање рибе у води предвиђено је и у Закону о риболову од 1898 год. У чл. 25 т. 4 овог закона прописана је новчана казна од 50 до 100 динара за ово тровање, и у толико је измоњен § 335 т. 1 ст. 1., који прописује новчану казну до десет талира.

²⁾ „За продану рибу, вели се у § 333 т. 1 ст. 2, новце да врати купцу, а риба да му се одузме и баци“.

2. Ко у сред вароши или на текућој води више вароши или села свиње у обору држи, пак их не би на прву опомену уклодио“.

а) Радња се састоји дакле у држању свиња у обору у вароши или на текућој води више вароши или села.

¹⁾ Пошто се вели „свиње“, има се узети, да треба више свиња да се држе у обору, што је једно фактичко питање.

²⁾ „У сред“ вароши значи дакле у вароши у опште, т. ј. није потребно, да је обор баш у средини вароши.¹⁾

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

3. Ко без дозволе дивљег вредносног звера држи“.

а) ¹⁾ Радња се састоји дакле у држању дивљег „вредносног“ звера, т. ј. дивље животиње, која човека може повредити.

²⁾ Радња је протививарна онда, кад се врши „без дозволе“. За давање овог одобрења надлежна је полицијска власт.

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

в) ¹⁾ „Ако би у случајима под бр. 3, 4 и 5 означенима дивља звер или ку-

¹⁾ Наставак рада, који је писац морао за неко време обуставити због војних дужности.

¹⁾ Прот. Frank § 367 III 2, према коме овде спадају само средства, која дејствују хемијским путем.

²⁾ Уп. Frank § 367 III 2, Olshausen § 367.

¹⁾ Тако Olshausen § 184, 5. Прот. Frank § 367 III 3.

²⁾ Прот. у § 367, т. 3. немачког к. з., где се вели „на продају држи, продаје или иначе другима уступа“. В. Frank § 367 III 3.

¹⁾ Чл. 16 т. 7: „Ко нема надлежну дозволу за вршење извесног лекарског, ранарског и примаљског посла, а упушта се у лечење ради своје користи, казниће се од 50 до 200 динара или затвором од 10 до 20 дана, према упорности и понављању преступа“. — Чл. 24 т. 26: „Апотекар или трговац, који отрове са дозвољењем продаје, ако се у лечење болесника упусти, против т. 15 овог члана, да се казни први пут са 200 дина, а други пут ако то учини, да му се забрани држати апотеку, отровне и лековите ствари за свагда“.

¹⁾ Уп. Ценив. 832.

љевна животиња, вели се у § 335 ал. 2, коме вред нанела, кривац поред казне повређеноме и сву видарину да плати, а животиња се мора одмах убити или уклонити⁴⁾.

2^о „Ако би повреда, вели се даље у поменутој ал., опасна и смртоносна била, кривац да се преда суду, у колико се то њему по § 180 у кривицу урачунати може“. У том би случају постојао реални стицај између повреде из § 180 и овог иступа.

(1) У § 180 ал. 2 к. з. вели се „па би она чрез то кога опасно или смртоносно повредила“, те се наравно има исправити наведени законски текст, у коме се вели „опасна и смртоносна“. Довољно је дакле, да је дивља животиња кога опасно повредила, и ако ова повреда није смртоносна. Под опасном повредом има се разумети тешка, не дакле тешка повреда у смислу § 177 к. з. В. о томе Посебни Део I § 7 VI 7 в.

(2) Да би се применно § 180 к. з., потребно је, да је дивља животиња нанела коме опасну повреду зато, што ју је непредострожно чувао онај, под чијим је надзором она. Потребан је дакле нехат од стране овог лица. Законодавац узима, да овај нехат не постоји, кад је повређени „животињу сам дражио и причинио, да га је повредила“ (§ 335 ал. 2 ст. 2).

4. Кома је дозвољено дивљег вредносног звера држати, ако га с нужном предострожношћу не држи⁴⁾.

а) Радња се састоји дакле у непредострожном држању дивљег вредносног звера од стране онога, коме је држање истог дозвољено. Звер се непредострожно држи онда, кад је опасан по људе, т. ј. кад постоји могућност, да некога повреди.

б) Кривац.

1^о Извршилац је онај, коме је одобрено држање дивљег вредносног звера.

2^о Виност није потребна.

в) В. 4.

5. ко псето или другу кућевну животињу, која уједа, боде или ногом бије, са нужном предострожношћу не чува, него ова вред коме нанесе⁴⁾.

а) Радња се састоји дакле у непредострожном чувању какве домаће животиње, која уједа, боде или ногом бије, услед којег је она некога повредила.

1^о Чување домаће животиње је не предострожно онда, кад није учињено све што је потребно, да се она учини безопасном за људе.¹⁾ Шта је пак потребно учинити, фактичко је питање

2^о Непредострожно чување домаће животиње само је онда радња код иступа из т. 5, кад је, услед истог ова животиња неког повредила, кад је дакле њиме проузрокована повреда неког лица од стране ове животиње.

¹⁾ Предострожност код пса, вели *Ценић* (832), та је, да се или у затвору или дању у ланцу држи или још обичније, да му се на уста мете на подобије мреже од плаха, паквона и т. п. изабрана корница; код животиње, која боде или бије, поглавита је предострожност, да се даље од људи води и да се сваки приближујући се опомене, да се уклања.

3^о У случају кад је повреда нанета од животиње непредострожно чуване опасна, т. ј. тешка (в. VII 3 в 2^о), има се применити § 180 ал. 2 к. з., што је изрично наглашено и у § 335 ал. 2 ст. к. з. „Ако би повреда, вели се овде, опасна и смртоносна била, кривац да се преда суду, у колико се то њему по § 180 у кривицу урачунати може.....“¹⁾

б) Кривац.

1^о Извршилац је онај, под чијим је надзором била домаћа животиња онда, кад је некога повредила.

2^о Што се виности тиче, потребан је нехат, јер се он захтева и за случај, кад је повреда „опасна“ (§§ 180 ал. 2, 395 ал. 2 к. з.). Из истог се разлога мора и овде узети, да нехата нема, те да према томе извршилац не може бити кажњен онда, кад је повређени животињу сам дражио (§ 335 ал. 2 ст. 2 к. з.)

в) В. VII 3 в 1^о.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

НАДЛЕЖНОСТ ОПШТИНСКИХ СУДОВА ЗА ШУМСКЕ КРИВИЦЕ.

(СВРШЕТАК)

Ова начелна одлука опште седнице касационог суда речито објашњава да не може бити изузећа општинског суда од суђења не само кривица због заузећа шуме и шумског земљишта у општинској или сеоској шуми, него ни других иступних шумских кривица учињених у овим шумама, које би се тражило по основу заинтересованости дотичног општинског суда у чијој је општинској шуми учињена каква иступна шумска кривица за коју је по закону о шумама надлежан општински суд. Разуме се да се против појединих чланова општинског суда који учествују у суђењу ових кривица могу чинити изузећа са других узрока који су лимитивно побројани у § 43. кр. пост. (§ 12. полиц. уредбе).

¹⁾ К. С. узима такође, да „опасна“ повреда не значи тешку повреду у смислу § 177 к. з., већ тешку, озбиљнију, па ма она била лака повреда из § 173 к. з. Тако у одлуци од 4. августа 1909. бр. 7336 вели: „Из тога што су повреде нанете уједом пса биле по извештају пастерова завода лаке природе, што дакле причињене повреде нису биле ни тешке, не може се извести, да не стоји преступно дело из т. 5 § 335 к. з. То је извођење погрешно зато, што се прописом § 180 к. з. и не тражи, да је повреда тешка у смислу § 177 к. з., него да је повреда причињена уједом пса, који је под сумњом, да је био бесан, и које повреде увек и у сваком случају траже лечење, и које се с обзиром нарочито на могуће последице и по излечењу саме повреде јављају као опасне. Пропис т. 5 § 335 к. з. односи се на случајеве сасвим лакше. Зато закон и каже „животиња вред коме нанесе“, под чим треба разумети случајеве, кад животиња кога нападне и тиме га јаче само заплаши или нагне да бежи, те овај може бити и паде у бегу, или кад животиња кога дочепа за одело и ово му поцепи или му ударом или уједом нанесе само какву модрицу и томе подобно, дакле у опште какав вред, а не и озбиљнију повреду тела, за који случај и § 335 к. з. изриком упућује на § 180 к. з.“ В. и К. С. 1910. Бр. 9865. (И. § 180, 5 и § 335, 2).

б). Члан 108.

И овај члан није прописао никакву казну за противправне радње које предвиђа, већ само накнаду учињене штете:

„за дрва за огрев, која ко сече без одобрења или осечена извлачи из шуме, наплаћиваће се у име накнаде:

„за једна кола, саоне, и т. д. од 4—10 дин. и т. д. И ове накнаде, које прописује овај члан треба сматрати као казне, јер ова одредаба има казни карактер. Против пресуда изречених по овоме члану има места жалби првост. суду.

Остале одредбе овога закона које предвиђају друга иступна кривична дела у шумама, а то су чланови: 113. 114. 116. 117. изрично одређују још и казне, на које ће се кривац осуђивати поред накнаде штете. Ове су одредбе довољно прецизне и у примени не наилазе никаквих тешкоћа, с тога се нећемо на њима задржавати. Напомињемо само да се количина потраге коју одређује по члану 119. надлежни кмет са два одборника у присуству оштећеног саобразно одредбама овога закона, врши по тарифи коју одређује општински одбор, а казна за ово доло изриче по чл. 117.

Недопуштене радње за које су прописане казне у члановима: 122. 123. 124. т. 1—4. такође су иступна кривична дела и против пресуда општинског суда изречених за ова дела такође има места жалби првостепеном суду.

Поступак за извиђање иступних шумских кривица и њихово суђење.

Закон о шумама није прописао никакв особени поступак за извиђање и суђење иступних кривица које се казне по овоме закону. Према томе прописи полицијске уредбе који прописују поступак за извиђање и суђење иступних кривичних дела из части III каз. зак. налазе своју потпуну примену и у извиђању иступних кривица које се казне по овоме закону. Испит сведока, оптуженог, суочења и друге потребне радње које се врше у току извиђања и суђења ових кривица морају се извршити у присуству последних сведока. Само процена учињене штете мора се вршити саобразно одредбама овога закона о плаћању накнаде коју је закон одредио при инкриминацији појединих кривичних дела посебно.

Члан 133. зак. о шумама изузетно од система доказа у крив. делима у општем праву, даје у шумским кривицама потпуну доказну вредност протоколу шумских органа: чувара, шумара и подшумара, за кривичну одговорност оптуженога, ако је овај протокол састављен под извесним погодбама, које је прописао овај члан. Те су промене строго формалне тако да сваки дефекат у овоме погледу повлачи неминовно неважност овога доказа. Државни шумски органи имају прописане штампане обрасце ових протокола које они попуњају, чиме им је олакшано испуњавање ових формалности. Општински и сеоски чувари шума

имају те готове обрасце, а како су они махом неписмени, то њихове изјаве — саслушања — стављају на протокол само општинске деловође. Како ови протоколи по чл. 133. зак. о шум. имају потпуну доказну вредност за кривичну одговорност и код *иступних* шумских кривица, које се учине у општинским, сеоским или приватним шумама, то је потребно да и ови протоколи општинских и сеоских шумских органа, одговарају у свему погодбама поменутог члана да би имали потпуну доказну вредност за виновност оптуженога. Те су погодбе следеће:

а) оптужени треба да је ухваћен на делу у каквој шумској кривици, или с дрвима на путу из државне, општинске или сеоске шуме. Овај факат мора бити изрично констатован у протоколу шумског органа који је кривца ухватио. Ако оптужени није ухваћен на делу у каквој шумској кривици коју је учинио, или на путу с дрвима из општинске односно сеоске шуме, него на другом ком месту са објектима учињеног дела онда ће се такво стање како је било и констатовати. Свако уписивање неистинитих факата у овим протоколима казни се као прављење лажне исправе у званичној дужности по § 111. каз. зак. о чему има доста примера.

б) Протокол (реферат) чувара шума мора се поднети општинском суду у року од 24 сахата, а најдаље за 5 дана. По пријему истог дужан је општински суд у року од 24 сахата изићи на лице места и у присуству чувара шума и окривљеног, као и оштећеног приватног лица, ако је кривично дело учињено у приватној шуми, извршити увиђај који ће потписати чувар шума, кмет који је вршио увиђај или председник и два присутника. Ако за учињену кривицу не би био надлежан општински суд, дужан је овај протокол чувара шума са увиђајем спровести надлежној власти у року од пет дана. (Чл. 133.).

Свако пропуштање испуњења ма које од гореизложених погодаба повлачи неминувано неважност реферата чувара шума као потпуног доказаног средства за кривичну одговорност оптуженога. Исказ чувара шума који је поднео реферат у таквом случају вреди колико и исказ обичног сведока, пошто се испита и на исти закуне.

Која су доказна средства за кривичну одговорност оптуженога за какво *иступно шумско кривично дело*, у недостатку реферата чувара шума, било што је он *неважећи са формалне стране*, било што у *опште не постоји*? То су она иста доказна средства која служе за доказ кривичне одговорности за друга иступна дела, а која су изложена у §§ 34. и 35. пол. уредбе, чије одредбе налазе своју потпуну примену и код шумских иступних кривица. Из ових прописа видимо да су: признање, сведоци, вештачки извиђај и основи подозрење („кад се из подударачујних се околности: места, времена, стања, као и из доказатељства средством ствари, оружја, писама, и т. п. јасно показало да је он доиста то дело учинио, и најпосле кад се сведочанством његова кривица обело-

данила и потврдила.“ — § 34. п. ур.) доказна средства за кривичну одговорност оптуженога у иступним шумским кривицама као и код других иступних кривичних дела. Ако дакле, за какву иступну шумску кривицу оскудева *уредан* реферат шумског органа, онда ће се кривична одговорност оптуженога морати доказивати горе поменутим другим доказаним средствима, само што се поменуте одредбе полиц. уредбе о истима због њихове непрецизности и нејасноће понекад и злоупотребљују. Због тога се поодавно тражи да се данашња полиц. уредба замени новом у модерном духу.

* * *

Нема сумње да је општинским судовима тешко наћи се у примени овога закона због компликованости његових одредаба које се односе на кривице које подлеже суђењу општинског суда, и њихове нестручности за ову примену. При свем том, руководећи се једино осећањем правде и објективношћу могу се избећи погрешке од незаконите примене нарочито ако се на одредбе које смо расматрали обрати боља пажња.

М. М. Станојевић.

ЕНГЛЕСКИ ДЕДЕКТИВИ

по

Вивијану Греју

Будина освета.

Нека дође, инспектор Вал, нареди управник Ферборез, дежурном чиновнику.

Тон којим је издато наређење, наговештавао је, да се десило нешто необично. То је одмах приметио и инспектор Вал, чим је угледао управника, где седи за писаћим столом, и разгледа вечерње новине.

Затворите врата и седите, рече управник скоро нечујно, чим виде инспектора Вала, не дижући главе.

Вал послушно затвори врата и седе с друге стране стола.

Да ли сте читали вечерње новине? упита управник свог потчињеног.

Не, нисам имао времена. Прочитајте молим вас „Тајмс“ па после да разговарамо. Читајте лагано, ја вас слушам.

Вал узе новине и поче читати. Наслов је био:

Тајанствена смрт. Убиство генералове кћери. Будина освета.

Јуче око 4 часова по подне у Керзон-Хаузе у кварту Всет Кенсингтон, догодило се ужасно откриће.

Аделаида Фримантел, млада девојка, неописане лепоте, нађена је у својој соби мртва, са раном на глави. И ако је рана јасно показивала, од чега је наступила смрт, ипак никакво оруђе у соби није нађено; врата су била закључана, тако да је било немогуће ући у собу, где је извршено тајанствено убиство. Да је овде извршено убиство а не самоубиство, у то нико не сумња.

Керзон Хауз преставља огромно здање од 12 спратова, са удобним становима, у којима станују људи бољег положаја.

У прошли уторник, у квартиру број 12 на последњем спрату доселила се девојка Аделаида Фримантел, кћи покојног генерала Фримантела, који је умро пре две године под врло тешким приликама.

Како јучерашњи догађај са Аделаидом Фримантел има много сличности, са оним који се догодио пре две године, када јој на тако трагичан начин погибе отац, то ћемо ми тај догађај изнети читаоцима.

Историја о генералу Фримантелу, које су новине називале по начину извршења „Будина освета“ догодила се у оно време, када се генерал вратио из своје команде у Индији на стално становање у Енглеској.

За време његовог бављења у Индији, он је прибавио масу скупоцених ствари, чија је вредност од прилике износила 50 хиљад. фунта стерлинга. Све ове драгоцености припадате су једном Будином храму, и ако их је он узео по самом закону, без икаквог оспоравања са ма које стране, ипак су староседеоци опомињали генерала, да ако их сам не врати, да ће раније или доцније бити убијен.

Генерал није обраћао ни најмање пажње на те опомене, задржа драгоцености, и кад се врати у Енглеску, са собом их понесе.

Заиста после извесног времена он је био убијен од свога слуге, кога је повео из Индије.

Тај слуга био је код њега још у Индији, и својом послушношћу, тако се допао генералу, да га понуди да с њим пође. Но још они нису стигли ни до Ридинга, када једног јутра, нађоше генерала мртва, у соби са прострељеном главом. Опште мњење обратило је пажњу, на то, што кугла која је убила генерала била сребрна са ликом „Будо“ и натписом „освета“. Одмах се посумњало на слугу; он је одмах признао да му је било наложено од једне верске секте да убије генерала, за отмицу из разореног храма.

Убица је добио заслужну казну.

Наш сарадник одмах је отишао на лице места и ту је интервјуисо гувернанту госпођице Фримантел, францускињу Бланшу Фултон, о том страшном убиству.

„Госпођица је ишла у шетњу и кад се вратила, желела је мало да се одмори, као што то увек ради.

Помогла сам госпођици да се раскочоти, и пошто сам добила наредбу да је око 5 часова пробудим за чај, удалим се, и чујем како госпођица закључава врата.

Око 4 часа чух да се разби стакло на прозору. Осећајући да се нешто догодило, ја појурим ка госпођици и покушам да отворим врата. Ослушкивала сам, нигде ни звука. Тада јако викнем позивајући послугу; али људи су били далеко, и нико ме није чуо. Затим отрчим низ степенице да зовем у помоћ.

Ускоро дође полиција у остали. Врата беху изваљена.....

И то што сам очима видела не да се описати. Од ужаса зуби су ми цвоко-

тали. Госпођица је лежала положена на поду, а са њеног прекрасног чела цурила је крв. Даље се ничега не сећам, призор ме је потресао. Да ли сам дуго лежала онесвешћена, ја не знам? Повратила сам се, кад су ме неки непознати људи дизали с пода. У том моменту моја рука ухвати на поду неки округли предмет, који узех. И нехотице обратим пажњу на њега и ужаснула сам се када сам видела куглу исту, којом је пре две године убијен отац моје госпођице.

Нисам сумњала да је то иста кугла, зато што друга није постојала. После процеса о убиству генерала Фримантела, кугла с ликом Буда узела је полиција и како је она понова дошла у руке ми-стриозног злочинаца, ја вам не умем рећи. Једино то смем тврдити до саме смрти, да је то она иста кугла коју сам врло добро запазила у прошлом процесу, у коме сам учествовала као сведок.

И тако поново се понавља мрачна тајна у Скотланд-Јорду.

Несумњиво, да би се осветлило треба уложити много труда. Дело се догодило не тако на прост начин, као што је случај са генералом Фримантелом, пошто на лицу места није било староседеоца-индијанца:

А сем тога, догађај је сам по себи врло тајанствен; врата су била закључана, а соба је на такој висини, да је било немогуће приближити се; сем тога са супротне стране прозора био је зид суседне куће. Одакле је дошао и где се скрио убица? то је загонетка.

Па шта ви мислите о томе, љубазни Вале, упита управник, по свршеном читању.

Пре свега имам да напоменем то, да се репортер јако вара односно кугле. Кугла која је убила генерала Фримантела налази се у нашем музеју, а сама та претпоставка да је довојка Фримантел том истом куглом, којом и њен отац убијена, отпада.

Морам вам напоменути, да то што ви критикујете, од врло велике је важности. Кугла је из музеја изчезла.

Изчезла? понови Вал са раширеним зеницама. Зар се то могло догодити. Па ко је могао узети из музеја.

Да је тако и сами ћете се уверити. А ко је узео, то ће већ истрага осветлити. Не смемо губити ни минута. Ја желим да ви то узмете у ваше руке. Узмите на себе да осветлите ову тајну, и не заборавити да у овом догађају лежи част нашег надлештва, а и Министар тражи подробен извештај.

* * *

За време своје петнаесто-годишње службе, инспектору Валу, није се десило да има догађај са толико тајанствености, као овај, ипак га претпоставка није га плашила, већ се надао да ће првог дана наићи бар на прави пут.

Ко ли је могао украсти ово смртносно оруђе Буда, размишљао је он, идући по каменом поду ходника у музеј.

У сваком случају на послугу не сумњам. Мислим да кугла није била од велике вредности. Можда би је ко из ра-

дозналости и пожелио, али нико неће због тога да ризикује свој положај.

У том размишљању дошао је до врата која су носила број 135. Вал их отвори и уђе у пространу собу у којој се налазио музеј лондонске полиције или како су назвали „соба ужаса“.

При слабој вечерњој светлости цела ова колекција страшних предмета показивала је нешто ужасно. У стакленим орманима мрачно су гледали мртвим очима гипсане маске, главе страшних убица, око којих је владала мртва тишина.

Даље се видело најразноврсније врсте оруђа, које су играле смртоносну улогу у човечијем животу: ту су били ножеви, каме, мачеви, реворвери и т. д.

Мих. Јаковљевић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОЉОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Ова моја беседа, коју нико није прекидао, би примљена са подсмехом, а одмах за њом узвици и рикање отпочеше поново, али ја нисам ништа више осећао до презирање, и, иначе љут, постао сам био смео, готово више него што сам имао снаге. Објави се да ће осуђенике извести у дворште за окивање. Кад су по прозивци излазили ја сам стао на пролаз решен да скупо продам мој живот; очекивао сам да ће осуђеници остварити своје претње. Признајем да сам у себи желео да неко од њих потегне ручком на мене; толико сам био жељан освете. Тешко оноемо који би ме дирнуо! Али ниједан од ових бедника не учини ни најмањи покрет; на мене су само падали страшни погледи на које сам одговарао оном одлучношћу која збуњује непријатеља. Прозивка се сврши; неко глухо жуборење отпоче као претеча нове ларме: грдили су ме понова. „Нек дође! Што је стао на врата?“ понављали су осуђеници изговарајући моје име са најмаснијим додацима. Изазван до краја овим увредама уђем са једним од мојих агената у сред ових разбојника од којих сам ја већину позатварао. „Напред пријатељи! Храбро!“ викали су им из ћелија затвореници, који су били осуђени на усамњенички затвор, „ухватите ту дебелу свињу, убите га, нек му не остане трага!“

„Дете, господо, викнем робијашима, убите ме! Чујете ли како вако вам дају добре савете: пробајте!“ Не знам какав се преображај тад изврши у њиховим духовима; мојим понашањем сам им учинио некако по вољи и они се полако смириваху. При свршетку окивања, ови људи, који су се заклињали да ме униште, беху толико омекли да су ме многи од њих замолили да им учиним неке ситније услуге. Они нису имали разлога да се кају што су се ослонили на моју љубазност, и сутра дан при поласку,

пошто су ми се захвалили, они су ми срдечно пожелели збогом. Сви беху промењени: они, који су јуче били најупорнији, беху постали покорни, смирени и готово понизни.

Ово искуство дало ми је један науку који нисам никад заборављао; показао ми је да са оваквим људима треба увек поступати одважно; довољно је показати им то само једном приликом. После овога нисам пропустио ниједну прилику када је полазио ланац да не одем да видим окивање осуђеника и изузев неких ситуација случајева није ми се више десило да овако будем нападнут. Осуђеници су већ били навикли да ме виде и ако не бих дошао изгледало би им као да им нешто фали, а готово сви су имали по нешто да ми поруче. Кад су подледали грађанској смрти ја сам за њих био, тако рећи, њихов извршилац тестаментa. Код врло малог броја од њих нежна осећања не беху угашена, али код свих мржња не траје дуго. За осамнаест година колико сам ратовао са великим и малим доповима, претили су ми често; многи робијаша, чувени због своје неустрашљивости, заклињали су се да ће ме убити чим буду слободни, па су сви испали кривоклетници и биће то још који пут. Знате ли зашто? Зато што је допову прва, главна ствар, красти, и то га обузима целог. Ако не може да уради друкчије, он ће ме убити да ми узме кесу, то му је *посао*; убиће ме ако треба да уништи сведочанство које га може издати, и то му *посао* допушта; убиће ме да би избегао издржавање казне, али кад је казну издржао због чега би онда? Крадљивци не убијају тек само да им прође време.

Тридесет шеста глава.

Једне ноћи, од које сам половину провео био по сумњивим местима на Главном Тргу, надајући се да сретнем кога од оних крадљиваца, што у добродушности коју стварају две три чаше ракије, причају своје послове, раније, садашње и будуће, — вратио сам се прилично зловољан пошто сам на чисту штету попио неколико чаша шпиртуље (ракије). Кад сам био на углу улице Куртир Сен-Жерве спазим неколико лица шћућурених у једној капији. Према светлости уличних фењера опасно сам крај њих ствари које су покушавали да сакрију, али њихова белина падаше у очи. Ствари у ово доба и људи који се крију по капијама кад не пада киша! Није требала никаква особита бистрина па све то сматрати као сумњив стицај. Закључио сам да су ти људи допови а ствари плен који су заграбили. „Добро је, помислим у себи, правимо се да не опажамо ништа; пођимо за њима; кад буду пред полицијском станицом пријавимо их! А ако буде друкчије поћи ћу до њиховог стана, запазићу број и јавићу их власти“. Дакле, пођем својим путем правећи се да их не видим; једва сам ишао десетак корачаји кад неко ме зовну: Жан Луј! То је био глас некога Рошелота кога сам чешће виђао међу доповима; станем.

О добро вече, Ришелот, рекнем му; кога врага радиш у ово доба овде? Јеси ли сам? Какав ти је страхан поглед!

— Море, то није ништа, за мало што нисам *иао у љуи* (ухапшен) на булевару Тампл.

— Да паднош у љуп! а зашто?

— Зашто! оди ближе овде су *пријатељи*.

— Кажите ми бар носите ли украдену робу?

Пришао сам; цела се дружина на један пут диже и одмах сам познао Лапијера, Ломера, Леноара, Дибисона; сва четворица приђоше да ми покажу како им је мило што су ме видели.

Комери. Оди срећно смо утекли; мени срце још дупа на узбуну, дај руку да видиш; опажа ли како чини так-так?

Ја. Није то ништа.

Лапијер. То је доказ да смо имали велики страх; знам по себи: кад год су ме јурили *порјати* (жандарми) увек ми срце залупа.

Дибисон. Па још Париска Гарда, а морали смо ићи скоро с њима напоред.

Ја. Како сте глупи! Требали сте зауставити један *фијакер* да понесе ствари; као да сте почетници!

Ришелот. Почетници! Реци како хоћеш, али није било кола, а требало је побећи оданде и зато смо запали у ове мале улице.

Ја. А сад, куда ћете? Да ли могу да вам помогне штогод?

Ришелот. Ако би хтео да поћеш као извидница и да идеш с нама до улице Сен-Сабастијан, где ћемо оставити ове ствари, добио би твој *шап* (део).

Ја. Врло радо, пријатељи.

Ришелот. Онда пођи напред и пази да ли ћеш видети ког грађанина или патролу.

Одмах они покупише своје дењкове и ја поћем напред. Пут је био срећан! доћосмо до куће без препреке; сви смо се изули да не би тропали ногама кад се пењемо. Попесмо се на трећи спрат; очекивали су нас. Једна се врата отворише полако и уђемо у једну пространу слабо осветљену собу, коју је био закупио један дрводељски калфа, кога одмах познах јер је био судски осуђиван. За срећу он мене није познао, али га је моје присуство онеспокојавало и учини ми се да сам чуо кад је, помажући да се ствари под кревет сакрију, нешто полако питао, а по гласном одговору сазнао сам садржину питања.

Ришелот. То је Жак Луји, добар човек; буди спокојан, поуздан је.

Закупицац. Добро, али има данас толико достављача да не треба веровати ником.

Лапијер. Ћути, ћути. За њега ја одговарам као за себе. То је један *пријатељ* и Француз.

Закупицац. Кад ви кажете ја се ослањам на вас; да поцијемо по једну.

Он се попе на једну столицу и пружи руку скиде са једног старог ормана пуну мешину. „Ево, пуна је ракије; то је чувена ракија; ја сам је набавио; деде, Жак Луји, прво ти.

Ја. Драге воље (сипам у једну зелену шољу и пијем). Охо, добра! гори где прође, Де, Лапијере, окваси грло.

Шоља и мешина иђаху из руке у руку и кад смо се сви напили полегасмо на кревете и тако смо остали до сутра дан. Узору чуше се на улици узвици једног чистача.

Ришелот. (гурајући свог суседа) Еј, Лапијеру, хоћемо ли до јатачице?

Лапијер. Пустите ме да спавам.

Ришелот. Дижи се, чујеш.

Лапијер. Иди сам или поведи Леонара.

Ришелот. Поћи, боље је; ти си јој већ продавао, сигурније је:

Лапијер. Остави ме на миру, спава ми се.

Ја. Какви сте, Боже мој! Ја ћу да идем, ја, ако ми само кажете где јој је кућа.

Ришелот. Имаш право, Жав Луј, али тебе јатачица није још видела и неће хтети да прими од другог сем од нас. Но, кад се нудиш, ићи ћемо заједно.

Ја. Добро, да идемо обојица, то ће учинити да други пут позна и мене.

Одосмо. Јатачица је становала у улици Бретања бр. 14. у кући неког кобасичара, који је без сумње био сопственик. Ришелот уђе у дућан и извести се да је г-ђа Брас код куће, те пошто смо прошли кроз тесан ходник попнемо се на трећи спрат. Госпођа Брас не беше изашла али много полагаше на част и не примаше ништа дању. „Ако, рече јој Ришелот, не можете да примите ствари дајте нам бар штогод „аконто“, зарада вам је сигурна, ви бар знате да смо ми часни.“

— То је истина, или за љубав ваших лепих очију ја већу да се срамотим; дођите довече, ноћу су сви мишеви сури. Ришелот заше да јој искамчи макар шта, али она оста неумољива и ми се вратисмо не добивши ништа. Мој друг поваше, кунујаше, грмљаше; требало га је чути.

„Е, рекнем му, не треба сматрати да је све пропало. Зашто се љутиш? Ко убија тај се каје; ако неће она хоће други: хајде са мном до друге јатачице, сигуран сам да ће нам она позајмити четири или пет петодинарца.“

Доћосмо у улицу Нев-Сен-Франсоа, где сам ја становао. Звизнем те ме чу Анета; она сиђе брзо и стиже нас на углу улице Тампла.

— Добар дан, госпођо!

— Добар дан, Жан Луј.

— Слушајте, ви сте добри: позајмите ми двадесет динара а ја ћу вам их вратити још вечерас.

— Јест вечерас! Ако сте *дигли* што бићете у Куртију.

— Не ја вас уверавам, бићу тачан.

— Истина? Нећу да вас одбијам, пођите са мном, а ваш друг нока вас причека у кафани на углу улице Осеј.

Остав сам са Анетом дао сам јој потребна упуства и кад сам се уверио да ме је добро разумела одем и наћем Ришелота у кафани.

— Ево, рекнем му показујући му двадесет динара; што ти је добра љубазница!

— Чујеш, да продамо њој покрађу?

— Да ли би она хтела? Она купује само сребро, сатове и накит.

— Штета, а она је добра... баш би ми требала једна таква.

Пошто смо испили наше сајтлике поћемо у стан где уђосмо носећи једну нормалску гуску и тањир добро напуњен. Чим смо ушли спустимо сребро на сто, а наш домаћин видећи то одмах посла за дванаест литара вина и три хлеба од пет две оке. Имали смо тако добар апетит да чини ми се цео овај провизион само се појави па га нестале. Мешину смо стезали до последње капи. Пошто смо се накресали поведемо реч о отварању дењкова. У њима је било дивно рубље, чаршави, кошуље особите добре, кошуље искићене дивним везовима, вратне мараме, чарапе и друго; све ове ствари беху још влажне. Кралјивци ми испричаше да су их све покрали из једне од оних лепих кућа у улици Ешкије, и да су ушли кроз прозор пошто су на њему обили затвор.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Велимир М. Живојиновић, деловођа општине пружатовачке, пита нас, да ли може млађи писар општински, који је одређен за заслужника деловође, примати и плату одређену буџетом за деловођу и своју плату и да ли рачунопологач сме и на који начин правдати такав издатак јер такав случај нигде није предвиђен у закону о општинама.

На ово питање одговарамо:

Закон о општинама није имао потребе, да изрично предвиђа овај случај, јер је он предвидео оно што је најважније и што искључује могућност оваквог случаја. У члану 113 пом. закона прописано је, да свака општина мора имати најмање једног деловођу и тиме је казано све. Чим једна општина хоће да издаје плату, буџетом одређену за деловођу, једном млађем писару, који нема законских услова за деловођу, она тиме чини повреду члана 113, а ко чини издатке противне закону, одговоран је за такве издатке. Могућност особене награде за млађе писаре предвиђена је чланом 118 истог закона само у случају, кад такав писар поред редовне дужности врши и дужност општинског благајника.

Александар Ј. Живковић, писар општине доњо-њувске, пита нас, од када почиње тећи застарелост за једну потупну пресуду због дела из § 356 тач. 2. каз.ног закона, да ли од дана доношења одлуке првостеп. суда на случај жалбе, или од када су односна акта пресуде примљена код општинског суда.

На ово питање одговарамо:

По иступним пресудама, које су биле предмети разматрања код првостепеног

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

суда по изјављеним жалбама, застарелост почиње тећи од дана, када је донета одлука првостеп. суда. А ти за пример, који наводи питач, општински часници одговорни су, ако је пом. пресуда застарела, јер су они ипак имали довољно времена да је изврше од 14. децембра прош. год. до 8. јануара ове године.

Светозар Дилбер, кројач из Краљева пита нас, да ли се наше објашњење дато у 47. броју Полициског Гласника односно права на плату државних и самоуправних службеника, који су у рату, односи и на службенике у појединим еснафима, пошто су и еснафи према закону о радњама државне установе.

На ово питање одговарамо:

Еснафи, као и остале корпорације које су предвиђене законом о радњама, нису државно установе, већ приватне установе, које само стоје под контролом државне власти.

Према овоме наше ојашњење дато у 47. броју Полициског Гласника не важи за чиновнике — службенике еснафа. Ствар је еснафа, да ли ће своје службенику, који је у рату, признати право на плату или не. Међутим ми сматрамо, да човечност налаже еснафу, да своје чиновнику, кад је еснаф без његове помоћи већ могао бити, издаје плату за време док је на граници. У овом случају на еснафу лежи та дужност у толико пре, што еснаф, како сам питач тврди, није у своје време догичном чиновнику одрекао службу, нити га отпустио.

На питање Добросава О. Ивковића, деловође општ. лоушничке, извештавамо га, да му је питање непотпуно, јер ништа не јавља, у ком су смислу биле примедбе првостеп. суда, којима је он у два маха поништавао догичну пресуду општинског суда и да због тога не можемо дати тражено објашњење.

Суд општине лишанске, актом својим од 11. I. 913. Бр. 25. упутио нам је ова питања:

1. »Деловођа ове општине В. Ш. јула месеца прошле године по списку часника ослобођен је службе у миру и рату решењем окружне пуковске команде. Међутим, он је прошле године регрутован у војску и сада га команда позива, да ступи у војску и ако је он раније ослобођен службе у миру и рату зато, што је пређашњи деловођа, који је имао чин у војсци, за време мобилизације морао бити позван у војску.

Да ли према овоме може сада општински суд неупутити деловођу В. Ш. у команду, док се не сврши рат, јер у општини нема погодних лица, којима би се поверила дужност општинског деловође и шта треба суд да предузме, те да не остане без деловође?

2. Да ли се лица, која се осуде на затвор за крађу према § 391 казненог закона, могу не осудити на полициски надзор, пошто је казна до три дана?

3. Да ли важи школски буџет састављен без учитеља и школског благајника и ко треба место њих да подноси тај буџет? и

4. На који се начин може саставити општински буџет за ову годину, кад нису склопљени рачуни за општинску годину нити има довољан број одборника, да исти реше?«

На ова питања одговарамо:

1.

Биће да општ. суд погрешно назива деловођу В. Ш. општинским деловођом, јер се из самог питања види, да он то не може бити, пошто је малолетан, већ као писар свакако заступа деловођу. Од служења у сталном кадру не може се нико ослободити сем случајева, који су изрично поменути у закону о устројству војске. Тако исто законом о устројству војске није предвиђена могућност, да се може одложити служење у сталном кадру, сем случаја привремене неспособности. Према овоме писар В. Ш. мора се упутити у команду ради одслужења војне обвезе, јер раније његово ослобођење нема вредности за овај случај. Правила за ослобођавање чиновника и одправника јавних служби од позива на војну службу у миру и рату тичу се ослобођавања само оних војних обвезника, који су већ одслужили сталан кадар, а не и лица, која треба да служе стални кадар. То се најбоље види из тач. 3. под а одељка Х поменутих правила, где се налаже војним властима, да узимају у ред ослобођених по појединим надлештвима у првом реду лица, која иначо нису војни обвезници. За то је и писар В. Ш. раније био ослобођен, јер је у то доба он представљао само малолетног обвезника из последње одбране, те је као такав био погодан, да замењује ранијег деловођу као правог и потребног војног обвезника.

Ако општина одласком В. Ш. у команду доиста остаје без икаквог лица, способног за деловођу, онда нека она тражи преко своје надзорне власти, да се ослободи даљег службовања у војсци прави деловођа општине. Ту неминовну потребу може општина представити и самој окружној команди приликом упућивања у војску писара В. Ш., па ће она морати решити питање о томе, ко ће даље вршити дужност општин. деловође.

2.

На ово питање суд ће наћи одговора у 46. броју Полициског Гласника за 1912 годину (питање суда општ. опљанске под 3.).

3.

Према члану 58. закона о народним школама, школски буџет саставља школски одбор, а не само учитељ и школски благајник. Према томе, ако учитељ и благајник нису у месту, онда школски буџет треба да саставе и поднесу остали чланови школског одбора (председник оп-

штине и друга два члана школског одбора — чл. 55. пом. закона), пошто они ипак сачињавају већину школског одбора. Ако нема у месту ни те већине, онда нека се општина обрати окружном школском одбору и тражи потребан упут.

4.

На ово питање суд ће наћи одговора у 2. броју Полициског Гласника за ову годину (питање општине лоушничке) и бр. 48 истог листа за 1912 год. (питање Р. В. Н. деловође општ. влаховске). Што се тиче одговора, датог у броју 48. Полици. Гласника за 1912 год., скрећемо пажњу општини, да наше мишљење није обавезно и за то јој саветујемо, да за то питање тражи меродавног упута од своје надзорне власти.

На питање суда општине вел. матејевачке од 22. I. 913 Бр. 108 извештавамо га, да он није разумео наш одговор у 3. броју Полициског Гласника, јер ми тамо нигде нисмо казали, како не важе правила Г. Министра војног од 17. II. 1897 год. Ф.Б. № 1353 за ослобођење чиновника и отправака јавних служба од службе у миру и рату. У томе одговору било је речи само о службеницима, који су у војсци каплари, па смо само за њих рекли, да важи упут о спреми и мобилизацији као доцнији, по коме се и они не ослобођавају службе у миру и рату, док су пом. правилима били ослобођени. Према овоме ми смо баш тврдили, да у свему осталом и данас важе пом. правила и чудно нам је, како то, да деловођа тога суда није разумео један сасвим прост и јасан одговор.

Обрен Ж. Булајић, деловођа општине доњо-коњувске, пита нас, да ли се члан 132. закона о шумама, по коме се за тужбе због шумских кривица, не плаћа у напред никаква такса, коси са чл. 15, 16 и 55 закона о таксама, по којима се за свако писмено тражи такса и прописује казна за органе, који приме какво писмено без довољне таксе.

На ово питање одговарамо:

Сем појединих ослобођења од такса, која су предвиђена самим законом о таксама (чл. 5 и 6), исти закон признаје у чл. 5. тач. 9 и члану 6. тач. 16. која су су предвиђена и другим специјалним законима. Према овоме чл. 132. закона о шумама с обзиром на чл. 6. тач. 16. закона о таксама није ни најмање противан закону о таксама и за то општински судови као и државне власти не треба да траже и наплаћују у напред таксу на тужбе због шумских кривица, већ да је накнадно досуђују од кривица или тужиоца, ако се ислеђењем утврди, да му је тужба била неоснована.

Суд општине планиничке, актом од 24. I. 913. Бр. 38, пита нас, да ли је општина по закону дужна платити таксу за потврду општинских књига: дневника

касе за примање и издавање, јер му начелник срески противно досадашњој пракси тражи таксу за потврду ових књига.

На ово питање одговарамо:

Потврда пом. књига врши се на основу прописа Главне Контроле, која о томе постоје. Ти прописи неоспорно издати су у јавном интересу, јер им је циљ да спрече евентуалне злоупотребе од стране оних лица, која рукују тим књигама. Према томе ми сматрамо, да службена потврда тих књига не подлежи плаћању таксе према тач. 4. члана 5 закона о таксама, јер општина потврђујући те књиге врши један јаван посао који тражи држава.

Б. М. општински деловођа упутио нам је ово питање:

„По мало су чести случајеви, да поједина лица, представљајући да им је извршена крађа извесних ствари и то према самој представци иступна крађа, траже од суда, да им изда решење о претресу извесних станова, ради проналазка украдених предмета, ма да нема довољно или никакво сумње, да се у таквим становима налазе прикривени предмети.

Како у полициској уредби нити у III части казненог закона није нигде предвиђено, како ће се у овом случају поступити, а одредба § 73. крив. суд. поступка односи се, на злочина и преступна дела, то сам често у недоумици, на основу чега би се могло издати тражено решење, нарочито још кад је врло често био случај, да у ствари није ни било крађе, него су тужиоци сами загурили или дали на послугу извесне предмете, па то заборавили.

Моли се уредништво за објашњење, како треба поступати у оваквим случајевима.“

На ово питање одговарамо:

Пракса, која постоји у многим сеоским општинама, да појединим оштећеним лицима дају решења, те да та лица сама траже покрађу где нађу за сходно, нема ослоња на ни у једном закону и за то је таква пракса у опште противна закону. Претрес стана у циљу проналазка покрађе саставни је део саме истраге и за то такав претрес по закону може вршити само она власт, која је надлежна и за извиђање самога дела крађе. За иступне крађе у сеоским општинама, та надлежна власт је сам општински суд.

И ако у полициској уредби нема изричне одредбе за претрес станова по иступним делима, ипак то право и дужност последних власти, да по потреби предузимају претресе станова и у овим делима, несумњиво су изражени у тач. г. и о. § 33 полициске уредбе. По себи се разуме, да у оскудици нарочитог прописа у полициској уредби о томе, кад ће се и како предузимати претрес, у свему за то важи § 73 кривич. судског поступка као и чл. 15. земаљског Устава, пошто су то опште одредбе донете у интересу слободe грађана.

Према овоме при ислеђењу иступних крађа општински судови могу доносити

решења за претрес стана само код оних лица, за које има довољно основа, да се код њих или у њиховим зградама налази каква покрађа. И такве претресе треба да извршује само општинска власт. Сама и гола изјава оштећеног како је ово или оно лице вероватан учинилац дела, није довољан основ, да се код неког изврши претрес, али је она довољна, да се претпостави постојање самог дела крађе и за то су општински судови дужни предузимати сами истрагу по свима тужбама због крађе. То су они дужни чинити и по тужбама заборавних тужиоца, где у ствари и не постоји само дело крађе, али ће у том случају они поднети и трошак ислеђења.

Суд општине жабарске и А. К. писар општине барбатовачке упутили су нам извесна питања, којима траже нека накнадна објашњења поводом нашег објашњења, датог у 47 броју Полициског Гласника за прошлу годину по ствари замене општинских часника и службеника, који се налазе у рату. Тако исто и са многих других страна, стижу нам сваки час питања по истој ствари и како су сва та питања потекла или из неразумевања нашег већ датог објашњења, или из тежње, да се добије неко накнадно објашњење повољније за питање, — то смо се одлучили, да по тој ствари ве дајемо више никоме никаква објашњења, јер је наше раније објашњење и довољно исцрпно и довољно јасно. Кад општ. жабарска н.пр. још не зна, шта је и ко је све општински службеник, онда јој ту не може ништа помоћи Полициски Гласник, јер он постоји зато, да поучава општинске деловође у основним знањима, која морају имати.

М. П.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај у коме се начелство окружно с позивом на чланове 11 и 12 закона о уређењу округа и срезова погрешно упустило у расправу приватно правних односа који проистичу из уговора.

М. Ј. као наследник пок. Ј. Ј. обратио се окружном начелству и тражио да се од А. Х. одузме једно писмено које му је предато на чување, а по коме је пок. Ј. Ј. пренео право финансирања извесног предузећа на Н. А. и да се то писмено задржи у начелству док он не поднесе доказе да је он једини наследник поч. Ј. Ј.

А. Х. признао је да се то писмено донста код њега налази; да су га њему на чување дали пок. Ј. Ј. и Н. А., али да га он не може власти предати док на то не пристане и друга уговорена страна.

Друга уговорена страна Н. А. није одобрила да се писмено преда власти, јер је исто предато на чување уз једно спроводно писмо обеју уговорених страна, а у том писмену обухваћени су услови кад ће исто може предати.

Начелство окружно решењем својим наложено је А. Х. да у року за три дана по извршности решења спорно писмено преда на реверс начелству на чување пошто је испуњен један од три услова које поменуто писмо предвиђа.

Против овог решења А. Х. и Н. А. изјавили су жалбе Министру Унутрашњих Дела наводећи: да се начелство није позвало ни на један законски пропис; да није било позвано ни једним законским прописом да доноси оваква решења; и да је начелство требало у смислу § 203 грађан. суд. поступка појављеног наследника да упути на редован суд, који је једино надлежан за расправу приватно правних односа.

Министар Унутрашњих Дела расмотривши све акте овога предмета приметио је, да је решење начелства требало засновати на чл. 29. неспор. правила у вези са чл. 11 и 12 закона о уређењу округа и срезова па је то у смислу § 10 устројства централ. државне управе и исправио. Даље је нашао: да овде није никакав административан спор и према томе да су њему поднесене жалбе неумесне, па их је као такве одбацио.

По изјављеној жалби Државни савет нашао је да решење Министрово не одговара закону.

По § 10 устрој. централ. државне управе Министар је имао према својој оцени, да решење начелства или одобри, или га својим примедбама преиначи а не да жалбе огласи као неумесно њему упућене, зато што овде не постоји административан спор. Министар се упустио у разматрање спорног предмета и тиме признао надлежност своју за расправу истог. Према томе није могао жалбе одбацивати као ненадлежно му упућене. Ако предмет није административан спор онда је Министар требао и неупуштајући се у оцену правилности жалбеног решења да одбаци жалбе као ненадлежној власти поднесене.

Неправилно је Министрово решење и у томе што налази да је радња начелства у основи правилна само што је решење његово требало засновати на чл. 29. неспорних правила у вези са чл. 11 и 12 закона о уређењу округа и срезова. Тај разлог нема законске подлоге јер:

а) ниједном од наведених законских одредаба не може се правдати правилност и законитост одлуке начелства, пошто чл. 29. неспорних правила прописује упућство о подношају извештаја о смрти умрлог приликом пописа имовине, а тај случај овде није.

Чл. 11 и 12. зак. о уређењу округа и срезова одређују само службене функције окружног начелника у које не улази и надлежност за расправу спорног предмета;

б) кад је и Министар у свом решењу признао да у овом конкретном случају нема административног спора, онда се начелство погрешно и ненадлежно упустило у расправу истог. А кад је оно то учинило онда се то његово решење није могло огласити за правично и одобрити.

У овом случају правни односи између интересованих лица потичу из уговорног

сагласија њиховог и за расправу истих према чл. 39 и 146 Устава надлежни су судови по прописима из главе XVII грађ. закона и § 203 грађ. суд. поступка. А окружно начелство као административна власт имало је да се ограничи само на то, да у смислу прописа чл. 1. и тач. 1. чл. 2. правила о поступању у неспорним делима оцени питање о јачем и слабијем праву интересованих страна и слабију упуту редовном суду да тамо своје право доказује.

Према свему изложеном окружно начелство у основи није било надлежно за расправу овога спора, те га и Министар није могао својим решењем одобрити с допуном законских прописа које је у решењу навео.

Одлука Државног Савета од 31 децембра 1912 год. Бр. 7926.

К. и. Б.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Обрад Николић, притвореник начелника среза грочанског, чију слику износимо, побегао је из затвора.

Родом је из Бегалице, среза грочанског, округа београдског, стар 28 год., раста сред-

њег, сувоњав, очију затворено зелених, малих танких бркова.

Депеша Начелника Среза Грочанског Бр. 199.

Драгић Стефановић, земљоделац из Брасине, среза јадранског, округа подринског, одговара за више опасних крађа.

Стар је око 30. год., висока раста, плавих очију, косе и бркова смеђих.

Од одела на себи има: копоран и фермен од шајка, а на глави шубару.

Депеша Начелника Среза Јадранског Бр. 987.

Непознати зликовци напали су 4. тек месеца на путу Забреж - Обреновац Јована П. Јовановића, трговца из Панчева, и по његовој

преставци отели му 86.000 крона у новчаницама од по хиљаду крона и сат са ланцем, сат је будилник од оксидисаног челика са фосфорном светлошћу, а на ланцу се налази један бушан дукат од 1848. године са ликом Св. Богородице.

Депеша Начелника Среза Посавског Округа Ваљевског Бр. 973.

Алекса Николић, родом из Старе Србије, чиновник код Филипа Лукшића, из Подгорице, према извешћу црногорске власти побегао је 20. јануара ове године, са пет хиљаде крона наплаћене вересије, и вероватно пребегао у Србију.

Стар је 28 година, висока раста, сувоњав, плавих очију, коса и бркове плавих; од особених знакова има: ожиљак на једном образу и на левој руци тетовирани знак.

У случају проваласка треба га притворити и о томе известити Министарство Унутрашњих Дела с позивом на Бр. 1059.

Војислав Чарапић, родом из Криве-Реке, који одговара за два дела опасне крађе, побегао је из притвора начелника среза качерског.

Лични опис; стар 21 год., средњег раста, црномањаст, црних очију, носав, по лицу има лиша.

Акт Првостепеног Горњо-Милановачког Суда Бр. 321.

Санта И. Ивановић, из Кунова, општине кањаванске, а који одговара за опасну крађу, побегао је из притвора среза пољаничког.

Стар је 19 год., средњег раста, црномањаст; носи одело тога краја.

Депеша Начелника Среза Пољаничког Бр. 859.

ТРАЖЕ СЕ

Живко Решић, из Мајиловца, среза рамског, на дан 21. јануара ове год. отумарао је од своје куће незнано куда, па ни до данас се није вратио.

Живко је стар 56. год раста средњег, плавих очију, косе и бркова плавих.

Акт Начелника Среза Рамског Бр. 770.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Лице чију слику износимо у данашњем броју налази се у притвору начелства округа скопљанског, где одговара за више дела превара. На саслушању је изјавило да се зове **Ненад Ивановић**, и да је по народности Бугарин.

Ненад Ивановић

Како постоји сумња да је Ненад и раније вршио преваре, то на молбу начелства округа скопљанског износимо његову слику, и молимо све полициске и општинске власти, да ако би што знале, обрате се Начелству Округа Скопљанског с позивом на Бр. 512.

НАЗНАЊЕ

Комплети „Полицијског Гласника“ за 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911 и 1912 год., у елегантном тврдом повезу, могу се добити у уредништву по цену од 20 динара за једну годину. Комплети у меком повезу за ове исте године могу се добити по цену од 15 дин. за једну год., или сви укупно за 80 динара.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Књига:

„ПОУКЕ И ОВАВЕШТЕЊА“

готова је, и може се добити у свима београдским књижарама и код експедитора *Полицијског Гласника*.

Цена је 8 динара.

Претплатницима послаће се на доплату кад пошљу своје тачне адресе и јаве пошту, преко које треба послати књигу.

Лица и општине, које су положили претплату средним властима, могу накнадно положити код истих по 3 динара и чим новац буде примљен, послаће се књига.

Димитрије С. Калајџић
окружни начелник.